

Kuntien harkinnanvaraisen valtionosuuden korotuksen hakeminen vuonna 2025

Kh 08.09.2025 § 168
202/02.05.01.00/2025

Valtiovarainministeriö on lähettänyt 11.8.2025 kirjeen kuntien harkinnanvaraisen valtionosuuden korotuksen hakemisesta vuonna 2025.

Kunnan valtionosuutta voidaan kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 27 §:n mukaan korottaa hakemuksesta harkinnanvaraisesti valtion talousarvion rajoissa, jos kunta ensisijaisesti poikkeuksellisten tai tilapäisten kunnallistaloudellisten vaikeuksien vuoksi on lisätyn taloudellisen tuen tarpeessa. Sen arvioinnissa otetaan huomioon myös paikalliset erityisolosuhteet.

Valtionosuuden korotuksen myöntämisen ehtona on, että kunta on hyväksynyt suunnitelman taloutensa tasapainottamiseksi toteutettavista toimenpiteistä. Toimenpiteet aikatauluineen ja euromääräisine vaikutuksineen on esitettävä hakemuksessa.

Kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 27 §:n 2 momentin mukaan valtionapuviranomainen voi asettaa korotuksen myöntämiselle ja käytölle myös muita kunnan talouteen liittyviä ehtoja. Valtionosuuden korotus voidaan seuraavina vuosina jättää myöntämättä tai se voidaan myöntää alennettuna, jos esitettyjä toimenpiteitä tai asetettuja ehtoja ei ole noudatettu. Mainitun lainkohdan perusteella ministeriö asettaa valtionosuuden korotuksen käytölle seuraavat ehdot hyväksytyn talouden tasapainotussuunnitelman lisäksi:

1. Korotus ei saa aiheuttaa vastaavan suuruista kunnan omassa päättäväisyydessä olevien menojen lisäystä. Tämä koskee sekä käyttötalous - että investointimenoja. Korotus on tarkoitettu tukemaan kunnan omia talouden tervehdyttämistoimenpiteitä, joihin kunnan on syytä varautua avustuksesta riippumatta.
2. Korotus on tarkoitettu varautumiseen niihin talouden tervehdyttämistarpeisiin, jotka ovat syntyneet kunnan talouden aikaisemman kehityksen takia. Tällaisia tarpeita ovat muun muassa varautuminen lainanhoitokustannuksiin, alijäämien kattamiseen ja tiedossa oleviin tuloperusteiden jo tapahtuneisiin muutoksiin.
3. Kunta toteuttaa kuntalain 118 §:n mukaisen arviointiryhmän ehdotuksen mukaiset toimenpiteet palveluiden edellytyksen turvaamiseksi. Edellä mainittu ehto koskee niitä kuntia, joihin on asetettu mainitun lain 118 §:n mukainen arviointiryhmä.

Harkinnanvaraisen valtionosuuden korotukseen on käytettävissä enintään 10 000 000 euroa. Kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 45 §:n 2 momentin mukaan korotusta

on haettava valtiovarainministeriön päättämään ajankohtaan mennessä. Hakemukset tulee toimittaa 23.9.2025 klo 16.15 mennessä.

Nakkilan kunta ei täytä poikkeuksellisia vaikeuksia koskevaa ehtoa. Valtionosuudet voisivat olla ”tuloperusteiden jo tapahtunut muutos”, jota voisi mahdollisesti kuvata tilapäiseksi. Nakkilan valtionosuudet ilman työllisyselementtejä ovat poikkeuksellisen pienet. Asiaa koskeva valmistelu on ollut meneillään valtionhallinnossa vuodesta 2023 ja sen alkuperäinen tarkoitus oli, että valtionosuusjärjestelmään tehtäisiin korjauksia vuonna 2026. Näin ei kuitenkaan ole tapahtumassa. Mahdollisten korjauksien ajankohta ei ole tiedossa. Kunnalla oli kuitenkin ylijäämää vuoden 2024 tilinpäätöksessä 6,7 miljoonaa euroa ja rahoituserät ovat toistaiseksi nettotuloa synnyttävä kokonaisuus.

Esittelijä	Kunnanjohtaja Ojakoski Markus
Päätösehdotus	Kunnanhallitus päättää, että Nakkilan kunta ei hae kuntien harkinnanvaraista valtionosuuden korotusta vuonna 2025.
Päätös	Ehdotus hyväksyttiin.
Täytäntöönpano	taloustiimi